Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	13 mei 2025
Portefeuille(s)	Varen
Portefeuillehouder(s):	Wethouder Alexander Scholtes
Behandeld door	V&OR, Bestuurszaken, VOR@amsterdam.nl
Onderwerp	Gevolgen uitspraken Raad van State voor ligplaatsencluster Dijksgracht Oost

Geachte leden van de gemeenteraad,

Over de voortgang van het project Dijksgracht Oost en de belangenafweging rond de aanleg van ligplaatsen voor passagiersvaartuigen heb ik u op 22 februari 2024 geïnformeerd. Met deze brief breng ik u op de hoogte van de gevolgen van de uitspraken van de Raad van State van 25 september 2024 over het passagiersvaartbeleid op het bestemmingsplantraject, de financiering en de verdere besluitvorming van het project Dijksgracht Oost.

Gecombineerde opgave
Bij project Dijksgracht Oost komen verschillende opgaven samen. Er wordt een fiets- en voetpad aangelegd tussen Kattenburgstraat en VOC-kade. Dit fietspad maakt een kortere route mogelijk van Oostenburg naar het oostelijke deel van de binnenstad. Daarnaast is het fietspad noodzakelijk voor de toegang tot een ligplaatsencluster voor maximaal 40 passagiersvaartuigen en 30 transportvaartuigen.

De aanleg van de ligplaatsen voor passagiersvaartuigen is gebaseerd op de uitgangspunten die staan in de Nota's Varen Deel 1 en Deel 2. Deze nieuwe ligplaatsen, met een laag voorzieningenniveau en geen op- en afstapmogelijkheden voor passagiers, maken mogelijk dat reders met een exploitatievergunning voor grote passagiersvaartuigen ook een ligplaats met laadvoorziening kunnen bemachtigen. Daarnaast waren de plekken voorzien als alternatieve ligplaats voor te transformeren ligplaatsen naar op- en afstapplekken in bewonersluwe gebieden.

Bestemmingsplan
Voor de realisatie van dit ligplaatsencluster is een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.
Het ontwerpbestemmingsplan is grotendeels gebaseerd op het beleid, zoals beschreven in de Nota's Varen Deel 1 en Deel 2.
Het volumebeleid, met de daarbij behorende uitgifterondes voor nieuwe exploitatievergunningen, vormde de belangrijkste onderbouwing voor het ligplaatsencluster Dijksgracht Oost. In het beleid is aangegeven dat er maximaal 550 exploitatievergunningen gefaseerd en voor bepaalde tijd worden uitgegeven.
Op basis van de eerste uitgifteronde is een inschatting gemaakt van de samenstelling van de totale vloot per 2032. Uit een toename van het aantal exploitatievergunningen voor grote passagiersvaartuigen volgde een behoefte aan 36 nieuwe ligplaatsen.

Gevolgen uitspraak Raad van State
Op 25 september 2024 heeft de Raad van State een aantal uitspraken gedaan over het passagiersvaartbeleid. Door deze uitspraken hebben de bestaande exploitatievergunningen een looptijd voor onbepaalde tijd gekregen. Daarnaast is besloten voorlopig geen nieuwe (in de zin van extra) exploitatievergunningen uit te geven.
Met de uitspraken is de juridische en planologische basis voor een nieuw bestemmingsplan Dijksgracht Oost vervallen. Dit heeft ook directe gevolgen voor de financiering van het project. De investering is als rendabele investering in de begroting opgevoerd. De businesscase is niet rendabel te maken zonder duidelijkheid over de concrete behoefte aan nieuwe ligplaatsen.

Dit neemt niet weg dat er voor andere doelstellingen, zoals de realisatie van meer op- en afstapplekken, eventueel nog alternatieve ligplaatsen nodig zijn. Deze behoefte is echter onvoldoende concreet voor het nu realiseren van een ligplaatsencluster op deze locatie. Het college heeft daarom besloten de procedure voor het bestemmingsplan Dijksgracht Oost stop te zetten en de gereserveerde middelen van € 10,7 miljoen vrij te geven.

De locatie blijft potentieel geschikt voor een toekomstige opgave om nieuwe ligplaatsen voor passagiersvaartuigen te realiseren. De eerder vastgestelde Ruimtelijke Visie (2022) waarin een ligplaatsencluster is beschreven en waarop het ontwerpbestemmingsplan grotendeels is gebaseerd, blijft van kracht. Mocht er in de toekomst vanuit nieuw gevormd (vaar)beleid alsnog een aantoonbare behoefte aan een dergelijk ligplaatsencluster ontstaan, dan kan deze locatie alsnog worden overwogen.

Gelijktijdig met de voorbereidingen op een nieuw bestemmingsplan is een extra participatietraject doorlopen samen met Buurtorganisatie 1018 en het Eilandenoverleg. Hierover heb ik u in de brief van 22 februari 2024 geïnformeerd. Dit extra traject heeft geresulteerd in het gezamenlijke document 'Boten, bewoners en belangen'. Ook al vindt de bestemmingsplanprocedure voor Dijksgracht Oost nu geen doorgang, de lessen van het extra traject blijven waardevol voor een eventueel vervolg in de toekomst, maar ook voor andere projecten in de stad.

De uitspraken hebben geen invloed op de aanleg van het fiets- en voetpad op de kade van Dijksgracht Oost. Bij de realisatie van het fietspad wordt rekening gehouden met eventueel toekomstige laadinfrastructuur, bijvoorbeeld door de aanleg van mantelbuizen en ruimtereserveringen voor eventuele trafo's.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam

Alexander Scholtes
Wethouder Varen